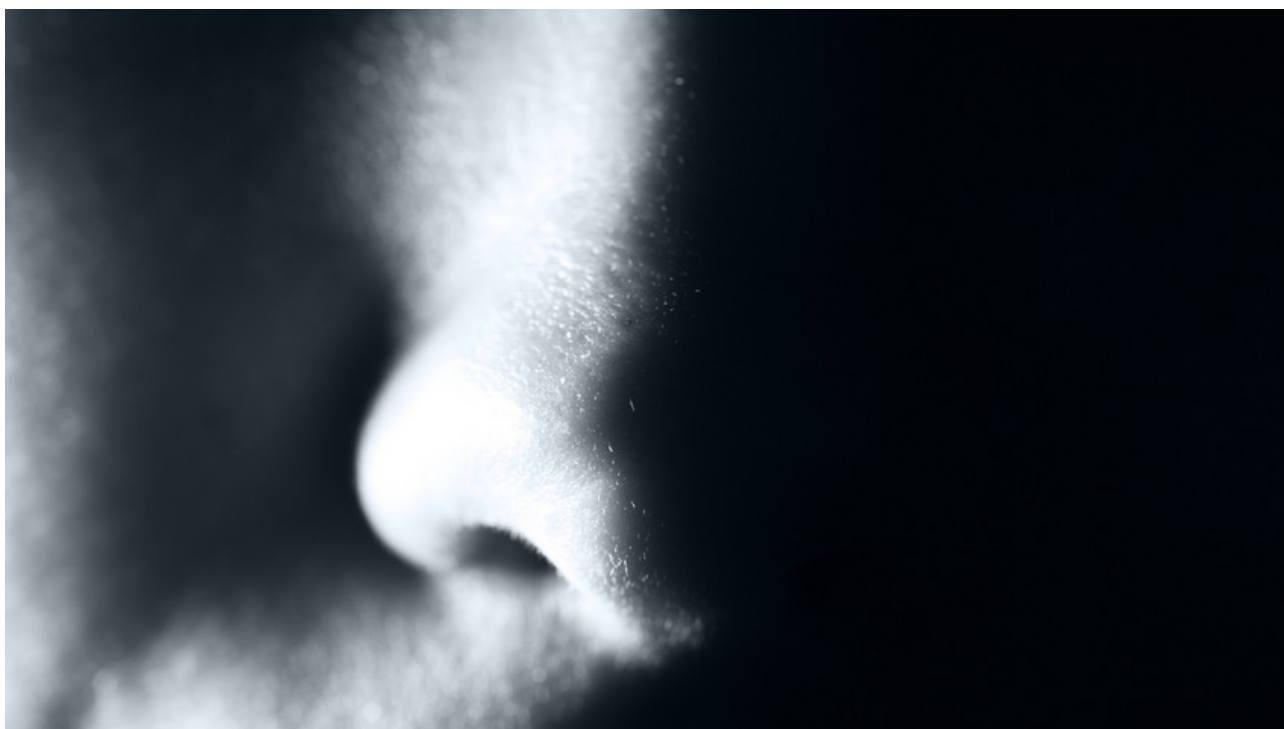

Lewy body demens kan påvises længe før kliniske symptomer

Lewy body demens er den tredje hyppigste form for demenssygdom efter Alzheimers sygdom og vaskulær demens. Lewy body demens kan være vanskelig at diagnosticere, men ifølge ny svensk forskning kan forstadier til sygdommen påvises i rygmarvsvæsken længe før, patienterne udvikler kliniske symptomer.

Nedsat lugtesans er et af de tidligste kliniske symptomer på udvikling af Lewy body demens.

Lewy body demens er navngivet efter de såkaldte *Lewy bodies*, der er nogle små, kugleformede ophobninger i hjernecellerne med et højt indhold af proteinet alfa-synuklein. Vi har alle sammen alfa-synuklein i vores hjerneceller, men når proteinet foldes forkert, klumper det sig sammen og medvirker til at danne Lewy bodies, som ser ud til at have en skadelig virkning på cellerne.

Hidtil har det ikke været muligt at afklare, om en person med parkinsonistiske symptomer eller kognitiv svækkelse havde Lewy bodies i hjernen, mens de stadig levede. Påvisning heraf krævede, at man undersøgte en prøve af hjernevævet. Men nu har en svensk gruppe forskere ledet af professor i neurologi Oskar Hansson ved Lunds Universitet vist, at spor efter alfa-synuklein kan måles pålideligt i rygmarvsvæsken. Studiet er baseret på analyser af rygmarvsvæskeprøver fra 1.182 kognitivt og neurologisk intakte deltagere fra det såkaldte *BioFinder* studie. Ud over at lede efter markører for Lewy bodies, undersøgte forskerne også forekomsten af beta-amyloid, der er en markør for Alzheimers sygdom, samt tau, der er en markør for neurodegeneration.

Lewy body patologi hos raske mennesker

Det viste sig, at 8 % af deltagerne testede positive for Lewy bodies, 26 % testede positive for beta-amyloid, og 16 % testede positive for tau. Der sås et betydeligt overlap mellem Lewy body og beta-amyloid patologi, idet halvdelen af de beta-amyloid positive deltagere også testede positive for Lewy bodies. Derimod sås der ikke noget overlap mellem Lewy body og tau-patologi.

Ved at følge deltagerne i op til 10 år kunne forskerne se, at Lewy-body patologi i rygmarvsvæsken havde en selvstændig negativ effekt på udviklingen i det globale kognitive funktionsniveau, men også på specifikke kognitive funktioner som hukommelse, opmærksomhed og eksekutive funktioner (mentale styringsfunktioner). Forekomst af tau-patologi havde tilsvarende fremadrettede negative effekter på det kognitive funktionsniveau. Effekten af beta-amyloid patologi på udviklingen af det kognitive funktionsniveau var knap så udtalt, men deltagere, der havde både Lewy-body og beta-amyloid patologi i rygmarvsvæsken, udviklede relativt hurtig kognitiv svækkelse.

Nedsat lugtesans

Der sås en stærk sammenhæng mellem Lewy-body patologi og nedsættelse af lugtesansen, der udgør et af de tidligste kliniske symptomer på udvikling af Lewy body demens. Endvidere sås en forværring af lugtesansen efterhånden, som sygdommen blev mere fremskreden. Ifølge Oskar Hansson er sammenhængen så overbevisende, at en tidlig identifikation af Lewy body demens principielt ville kunne foretages ved først at foretage screening ved hjælp af en test af lugtesansen efterfulgt af en undersøgelse af rygmarvsvæsken for de personer, der scorer positivt på lugtetesten. En sådan screening er ikke relevant for ældrebefolkningen generelt, men kan vise sig nyttig i forbindelse med en kommende klinisk afprøvning af potentielle lægemidler mod Lewy body demens.

Forskerne håber på længere sigt at kunne udvikle en blodprøve for Lewy body demens svarende til de blodprøver for Alzheimers sygdom, der inden længe forventes klar til brug i klinisk praksis. En af udfordringerne er, at koncentrationen af proteiner, der kommer fra hjernen, ofte er 100 til 1.000 gange lavere i blodet end i rygmarvsvæsken.

Palmqvist S, Rossi M, Hall S, Quadalti C, Mattsson-Carlgrén N, Dellavalle S, et al. Cognitive effects of Lewy body pathology in clinically unimpaired individuals. *Nat Med.* 2023;29(8):1971-8.

[PubMed](#)

Quadalti C, Palmqvist S, Hall S, Rossi M, Mammana A, Janelidze S, et al. Clinical effects of Lewy body pathology in cognitively impaired individuals. *Nat Med.* 2023;29(8):1964-70.

[PubMed](#)

Lewykroppssjukdom kan upptäckas innan symtom. Pressemeldelse fra Lunds Universitet den 18. juli 2023

[Lunds Universitet](#)

Oprettet: 06. november 2023

